

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.

Articolele nefrancate nu se primescu
doar numai de la correspondintii re-
latari ai „Federatiunii.“ *Scrisori*
nu se publica. Articlii tra-
si si republicati se voru arde si nu-
mai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siesse lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „
Pentru Romani'a :
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru Insertiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale
pentru ficse-care publicatiune sepa-
ratu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

B.-Pest'a, 20 Iuliu 1874.
1 August 1874.

Desbaterea speciale a novejlei elec-
ta terminatu eri in camer'a depu-
ru Ungariei. Emandamintele se
vede d'in reporturile nostre de-
cari voru arm'a fara intrerumpere,
mai tardu vomu public'a testulu
gu allu acestei legi in unele pri-
e mai buna decatu cea vechia, dar'
elle mai essentielle parti alle ei,
rea preste totu, era in specie pen-
oi Romanii este prejudicioasa, pen-
a lassandu la o parte restrictiunile
reptu, legea contine dispusetiuni,
in man'a potestatii sunt totu atate
e in contr'a nationalitatiloru si
e totu in contr'a oppositiunii; apoi
diele in contr'a abususului de pote-
lipsescu cu totulu, cellu pucinu
ru nationalitati.

Abia se vota §. d'in urma si buc-
a guvernamentaliloru erupse, ma-
tandu-se in viue exclamatiuni pen-
ministeriu, care in lips'a concessiu-
ru, a functiuniloru, etc. sci'u prin
a lege se-si assecure majoritatea,
cestei-a, adeca partitei sale, domniea
atu timpu va tene legea, dupa
ululu stapaniloru, care inse pote fi
de mintiuna in viitorulu cellu
de aproape, adeca la prossim'a ale-
candu, dupa a nostra credintia,
nii actuali nu voru ajunge, ca
si se pota pune in lucrare legea,
se guste fruptele ei, ci altii voru
a, ce d'insii semenara pentru reac-
a ce se va insinu'a acusi, inlocuindu
ei incapabili. Atunci se voru spa-
si-si de oper'a maniloru lor, daca
omeni intr'adeveru constitutio-
era daca sunt numai nesce reac-
ri mascati, cu missiunea d'a pre-
callea reactiunei, precum amu cre-
si totu mai credemu noi, atunci
tu buccura impreuna de oper'a in-
atei consciintie.

La siedinti'a de adi a camerei depu-
se primi schimbarea propusa la
amentulu camerei d'a nu se trece
prietete prin retori'a cea lunga
tiuniloru. — Era cererea pro-
mlui d'a se estrada Dl. dep.
Stanescu, a fostu respinsa. Si
a sesiunea presinte este terminata.
relativu la Congressulu serbescu,
atu fiindu mai d'inainte contie-
rescriptului reg. se credea, ca
atii cari votasse pentru Stoicovi-
ru depune in massa mandatulu,
du celloru 7. abtinenti, a alege,
acum pre Metropolitulu. Inse
itatea Stoicoviciana alesse altu
entu, era cunoscutu de mai nainte,
d'a vota pentru Ivascovicu, ceea
se immultiesca numerulu votan-
pentru Gruiciu.

Ministerulu ung. este applicatu a
ne M. Salle spre confirmare ale-
Pr. SSalle Ivascovicu de AE.
p. allu Serbiloru; aterna dara nu-
a alessulu a plini vointi'a Con-
lu serbescu espressa prin actulu
nii. (Vedi scirea electr.)

Congressulu internationalu.

4) Desele visite si complimente, ce
facura monarchii, de candu biet'a
a fu despoliata de ordele prussiane,
a in creerii betranului diplomatu allu
a una nemul'tumire, si potemu dice si
a jealusia, vediendu ca tota lumea

joca astadi dupa fuer'a dlui de Bismark.
Ce se faia dar' astutulu de Gortschakoff?
Eta anupcia lumei, ca ar fi de lipsa unu
congressu internationalu, carele se comple-
tedie conventiunea de la Genf si se servesca
oresi cumu de regulamentu pentru casulu,
candu s'ar mai ivi ver unu resbelu. Ide'a
se ventiledia de tota diuaristic'a. Prussia a
priceputu si a fostu cea de 'ntaia, carea a
apladatu pasului lui Gortschakoff; Au-
stri'a firesce, ca inca n'a potutu se remana
indereptu, fara se supere pre aliatulu ei cellu
nou, unde mai alalta ieri vediu atate sim-
pathii. Franci'a si Angli'a inse fecora oposi-
tiune si numai cu anevolia se vediera apli-
cate se primesca invitarea. In fine eta ca
tempulu sosece si Brussell'a are se servesca
ca de comunu de loculu desbateriloru. In
37 Iuliu se si deschise acestu congressu in-
ternationalu militarescu, pre la una ora d.
am. in salonulu celu pomposu decoratu a
despartimentulu afaceriloru esterne, fiindu
de facia urmatorii representanti: Russi'a:
baronu Jomini, generalulu de Beer; Ger-
mani'a: generalulu de Voigts-Rheetz; Au-
stro-Ungaria contele Chotek, generalulu de
Schönfeld; Belgia: baronulu Lambertmont,
colonelulu Mockel, procuratorele generalu
Faider; Spani'a: ducele de Tetuan, gene-
ralulu Serret y Fumagalli, contre-admiral
de la Pezucha; Franci'a: baronulu Baude,
generalulu Arnaudeau; Britani'a mare: ge-
neralulu maioru Sir Alfred Horsford, ma-
iorulu Hale; Greci'a: Obristulu Uvanos;
Itali'a: baronulu Blanc, contele Lanza; Nie-
derland'a: domnulu de Lansberg, generalulu
Schrick; Portugali'a: domnulu de Antas,
generalulu Palmerina; Schvedi'a: colonelulu
Staff; Helveti'a: colonelulu Hammer; Tur-
ci'a: Stefanu Karatheodoro Efendi, colonelulu
Ethem Bey. — Ministrulu de esterne a Bel-
giei, dlu conte d'Aspremont-Lynden reco-
mand'a pre deputati intre sene si apoi se
retrasse. Membrii congressului si-schimbara
apoi reciprocu credentialele. Dupa ce
Belgi'a refus'a de a primi presidiulu,
lu-primi representantele Russiei Jomini.
Congressulu alesse apoi de secretariu pre
dlu de Borchgrave secretariulu privatu a
contelui d'Aspremont. Si cu atata se fini
siedinti'a. E tema, ca se voru nasce neintiele-
geri, care potu se aiba si urmari triste. Se
speramu inse ca nu se voru ivi. Projectulu
Russiei ce e dreptu are se fia scarmanatu si
modificatu, dar dlu de Gortschackoff nu se
va supera pentru aceea nimicu. Austro-Un-
gari'a inca a insinuatu doue memuare, unulu
militarescu si altulu politicu; alte staturi s'an
marginitu numai a instrua pre represen-
tantiu lor, ce tinenta, se iee facia cu mo-
dalitate proiectate.

Camera deputatiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 9. Iuliu 1874.

Presiedintele Béla Perczel face cuno-
scuta adress'a urbei Posioniu, prin care
aceea adera la modificatiunea propussa in
legea electorala prin adress'a urbei Sio-
pronu.

Dupa acest'a, fiindu la ordinea diliei
continuarea desbateri speciale a legi
torale, d. Daniilu Irányi, relativu la
dreptulu „nemesiloru“ din § 2, propune ur-
matorea modificatiune: „toti acei allegetori,
cari au participatu, ori au fostu indreptatiti
a participa la alegerile Camerei de la 11
aprilu 1848, intru catu privesce personele
loru, suntu indreptati si pentru viitoriu a
practic'a acelu dreptu.“

C. Fabricius dep. sasimei, —
presinta apoi unu altu emandamentu in fa-
vorulu sasi lor, cari, dupa constatarea d-sale
in sensulu acestui § aru pierde forte multi

din numerulu allegatoriloru lor, pre candu
secui s'aru bucura de unu adeveratu suffra-
giu universalu.

D. dep. Carolu Eötvös a primesce §.
2, de si nu i-se pare destulu de precisu;
d-sa primesce apoi si emandamentulu d-lui
B. Orbanu, deorace, dupa parerea d-sale,
pana la aducerea unei legi radicale, despre
drepturile nobillioru nu pote ave locu nici o
vorba.

E. Horn adera la propunerea de modi-
ficatiune a d-lui Irányi.

C. Tisza constata doue puncte necesarie,
spre resolvirea acestei cestiuni. — Anu-
me, d-sa dice, 1. ca privilegiile trebuescu
desfiintate, 2. ca acest'a desfiintare trebeu
se fia justa. D-sa inse se teme, ca priimin-
du-se acestu § asia precumu este redactatu,
intr'unu locu se va lua in consideratiune
numai dreptulu celoru inscrisi la 48, er'
intr'altu locu numai allu celoru inscrisi la
72. Deci propune annullarea testulu, ince-
pendu de la rendulu allu treilea si inlocui-
rea lui cu urmatoriulu testu: „acei ce voru
dovedi, ca in sensulu art. V. din legea de la
48, si art. II. din legile transilvane, au
avutu dreptulu de a se inserie in listele el-
lectorale, se fia lasati si pre viitoriu in de-
plin'a posesiune a acelu dreptu, intru catu
privesce personele lor.“

D. Szilágyi nu adera la nici unulu
din emandamentele propuse. Facia cu eman-
damentulu lui Tisza, d-sa partinesce testulu
comisiunei centrale, deorace acolo e mai
restrinsa sfer'a privilegiiloru.

Al. Csik y sustiene emandamentulu
lui Tisza.

Joanu P. Desseanu dice, ca dupa
convinctiunea d-sale, legile din 48 in ade-
veru nu acordau, decatu drepturi indivi-
duale; cu tote aceste nu se pote uni cu de-
ductiunile d-lui D. Szilágyi, ci adera la pro-
punerea d-lui Irányi. Emandamentulu lui
Tisza, dupa parerea d-sale, n'ar face alta-
ceva, decatu aru sanctiona abusurile.

E. Simonyi, dupa orecari explicatiuni,
propune urmatoriulu emandamentu: „acei'a
dintre nobili, cari pana la publicarea acestei
legi voru fi implinitu 20 anni, intru catu
privesce personele lor, suntu lasati in de-
plinulu essercitiu allu dreptulu electoral.“

I. Paczola y primesce testulu com-
missiunei centrale.

G. Kapp adera la emandamentulu d-lui
Irányi.

E. M. Stanescu nu vede unu punctu
de vedere curatu demotricu, decatu nu-
mai in emandamentulu lui Fabricius, pre
care, din acest'a cauza, lu si sustiene. D-sa
declara, ca este gata mai bine a renuntia la
pretensiunile suffragiului universalu, decatu
ca se urmeresca o asemenea calle falsa,
pre care nu intalnesce, — decatu inten-
tiuni destinate spre sustinerea drepturiloru
nemesiesci. — Punendu-se la votu §. 2, Ca-
mera primesce cu 126 voturi contra a 121
testulu comisiunei centrale, cu singur'a
modificare propussa in decursulu desbateri
de catra d. Vidliczkay, adeca intercalandu
cuventulu „inclusivu“ dupa cuvintele „pana
la an. 1872“ din rendulu 5 allu testulu.

Se pune in desbatere §. 3. La
acestu § sectionile II. si V. presinta prin
G. Nagy o opiniune separata, prin care
propune a se admite la locuintie numai 2
despartiri seu odai, er' nu trei, dupa cumu
se afla in testulu comisiunei centrale.

J. Paczola y sustiene, ca tocmai trei
despartiri trebeu se aiba caselle de la ora-
sie, pentru ca vallorea lor se corresponda
unui 1/4 de sesiune; pentru aceea d-sa se
declara pentru testulu comisiunei centrale.

Ernest Mukits sustiene opiniunea
minoritatii.

B. Orbanu nu vede in acestu §, de-
catu o tendintia reutaciosa, prin care gu-
vernulu tinde a despoia pre cetatenii de la
orasi de tote drepturile ce li-competu si
in multe locuri, prin acesta lege, in ade-
veru chiaru se si despoie de dreptulu ellec-
toralu 2/3 din massa cetateniloru. D-sa de-
clara, ca acestu projectu de lege este anti-
patrioticu si antiliberalu, deorace lovesce
tocmai in drepturile cetateniloru din ora-
siele unguresci. § 3 si 6, dupa parerea
d-sale, nu sunt, decatu nisce escamotarii
politice, pentru strivirea clasei de midi-
locu a cetateniloru, care represinta intelli-
genti'a si frumitate de caracteru, si pre
care guvernulu nu o pote suferi, deorace
din partea ei intimpina cea mai mare oppo-
sitiune. D-sa deci propune la locuintie nu-
mai o singura despartire, adeca o oda, in
locu de trei.

Beliczey de-asemenea respinge te-
stulu comisiunei centrale, si declara, ca
affirmarea d-lui ministru de interne, cumca
prin acestu § s'ar mai inmalti inca nume-
rulu allegatoriloru, nu merita nici o consi-
deratiune si nici unu crediementu.

Contele Szapáry, min. de interno,
respinge accusarea antevorbitorului, accen-
tuandu cu deosebire, ca nu este de loqu
adeverata assertiunea, ca prin § de facia
s'aru depoi 50,000 cetateni de la orasi
de dreptulu electoralu.

Beliczey si-sustiene din nou asser-
tiunile, inse nu pote vorbi mai indelungatu,
din caus'a vuetului ce cuprinde intr'ega Ca-
mer'a.

Siedinti'a se redica la 2 ore.

Siedinti'a de la 10. Iuliu 1874.

B. Stef. Kemény inaintendia Ca-
merai petitiunea comunitatii Teiusiu, privi-
torie la regularea hotariului ei communalu.

Böltizár inaintendia petitiunea asoci-
tiunei mineraria din Ungari'a superioara, pri-
vitorie la modificarea projectului de lege
mineraria.

Dupa acestea dep. Polya, referentulu
comisiunei centrale presinta referatulu ace-
lei comisiuni, in privinti'a junctiunei caloru
ferate romane-magiare si 'n privinti'a proj. de
lege pentru cladirea drumului de feru de la
Tomisior'a la Orsiavi'a.

Schmauss presinta referatulu comi-
siunei centrale, relativu la modificarea ac-
tului de concessiune a calci ferate de pre
valca Vagului pana la Győr-Ebenfurth;
precumu si unu altu referatu privitoriu la
creditulu suplomentariu recerutu pentru intro-
ducerea sistemului metricu. — Se decide
punerea lor in discussiune pre luni-a ve-
nitoria.

La ordinea diliei fiindu desbaterea spe-
ciala a projectului de legea electorala, se
deschide continuarea discussiunei asupr'a §-
lui 3.

Máriássy sustiene testulu commis-
siunei centrale.

Stef. Domahidi se declara pentru
oppiniunea separata a sectioniloru II. si V.

Vidliczkay combate testulu comi-
siunei centrale, si termina sustinendu, ca
acestu projectu de lege nu este novella elec-
torala, ci este o manevra legislativa pentru
mentinerea guvernului la potere.

Referentulu Szeniczey apara pro-
jectulu de lege contr'a acusatiloru pronun-
tiate de antevorbitoru.

C. Eötvös nu crede, ca proprietarii
de case de la orasi, posedendu locuintie
numai cu 2 incaperi seu despartiaminte,
aru pote se fia allegatori neinfluentiati, in-
dependenti.

Ernest Simonyi se pronuntia cate-

goricu contra testului comiss. centrale. — D-sa constata, ca daca Camer'a va adopta acestu proiectu de lege acum'a, cu 26 ani in urma dupa 48, atunci va fi evidentu, ca reactiunea erasi a ocupatu terenulu. D-sa propune a se modifica punctulu a) din acestu §. astu-feliu: „se bucura de dreptulu electoralu si-acei possessori de casa, cari provisoriu suntu scutiti de povor'a contributiei.“

Contele L. Huniade dice, ca locuitorii seraci ai orasielor suntu cunoscuti generalmente suptu numirea de proletari si fiindu-ca d-sa inca aproba provorbulu francesu „le suffrage universel parle peu, mais mento toujours“ (suffragiuu universalu vorbesce pucinu si pururea mintiesce), apoi en grand seigneur declara, ca d-sa nu vre se accorde suffragiu acestui proletariatu.

B. St. Kemény se declara pentru opiniunea separata, cu ore-care neinsemnata deosebire.

L. Mocsáry si-mentine categoricu conviciunea, ca acesta lege miciorédia in modu forte jienitoriu numerulu allegatoriloru si din acesta cauza se alaturédia pre langa propunerea d-lui Simonyi.

Körmeny ascerne urmatoriulu proiectu de resolutiune: „Camer'a se insarcinie pre comiss. centrale, ca aceea, delaturandu tote conditiunile actuale din § 3, se lu-prelucredie din nou, in conformitate cu dreptulu electoralu basatu numai pre condicele de contributiune, pre care apoi se-lu presinte din nou Camerei inca in decursulu desbaterii proiectului legii electorale.“

Teleszky propune unu emandamentu, ca dupa punctulu a) din acestu § se se puna supt litter'a b) urmatoriulu punctu: „dreptu electoralu au toti acei proprietari de casa, cari platescu contributiune dupa unu venitu curatu de 16 fl.“

G. Molnár este pentru opiniunea separata a minoritati.

Stef. Majoros nu este applicatu a primi nici redactarea comiss. centrale, nici opiniunea separata, ci doresce, ca se se mentina intactu censulu fumuriloru din 48. Siedinti'a se ridica la 2 ore dupa amedi.

Siedinti'a din 11 Iulie 1874.

Presedintele Camerei comunica adres'a comitatului Crasnei, relativa la redicarea contributiunii directe, si adres'a comitatului Abauj, care cere a se detrage diurn'a deputatiloru absentii de la dieta.

Comisiunea regnicolaria insarcinata cu controlarea detoriiloru comune flotante ascerne preliminarulu pre anulu 1875 privitoriu la accoperirea cheltueleuru de manipulatiune a detoriiloru flotante.

Dupa aceste s'au ascultat si priimitu opiniunile comisiunii insarcinate cu cerceterea pretitiuniloru pronuntiate asupr'a seriei de petitiuni a 49.

La ordinea dilei fiindu apoi desbateria speciale asupr'a proiectului de legea electorala, se deschide continuarea discusiunii asupr'a §-lui 3.

Stef. Majoros, continuandu-si vorbirca de ieri, termina prin propunerea urmatoriului amendamentu: „puntele a. si b. din § 3 a presentului proiectu de lege se se inlocuesca cu puntele a si b neschimbate din § 2 art. V. allu legii de la 48.“

Ó. Kállay vorbesce, intre aplausele stangei, contr'a proiectului guvernului, in care nu vede, decâtu o novella nemotivata si nepolitica, indreptata contr'a orasielor unguresi si petrunsa preste totu de spiritulu reactionariu. De-aceia d-sa se tiene mortisiu de legile de la 48.

Aless. Csánády declara, ca d-sa nu vede in acestu § decâtu o adeverata jafuire, hotia de drepturi. (Presedintele notifica oratorulu, se nu se folosésca de expresiuni de acelle, cari jignescu demnitatea parlamentului). Csánády respinge not'a presedintelui, ca nepotrivita; din care cauza apoi presied. lu-indruma la ordine, intre aplausele partidei drepte. — Dupa aceste Csánády sustiene, ca acestu proiectu de lege n'a potutu se fia presentatu si supusu aprobarei Camerei, decâtu din motivulu, ca guvernulu se obtina o noua si pote unic'a fortia, prin care se se mai tiena la putere. Este adeveratu — dice d. Csánády — ca traimu in epoc'a despoiariei de drepturi; inse bage bine de se ma guvernulu, ca ase-

menea despoiariei, asemenea nedreptatiri, in celle din urma voru provocá resbanare din partea poporului nemultiamitu.

Al. Csiky se sentiesce detoriu a declará, ca daca on. Camera va primi acestu proiectu de lege, va comite o adeverata revolutiune, contr'a drepturiloru nationale pentru aceia d-sa nu priimesce §. 3, ci se tiene mortisiu de puntele a) si b) din §. 2. art. V. allu legii de la 48.

A. Dobay si A. Máriássy de asemenea se declara pentru mentionerea legii de la 48.

D. Szilágyi polemisedia cu Mocsáry si Vidliczkay.

Em. Ivánka propune urmatoriulu emandamentu: „Dreptulu electoralu compete tuturoru acellor'a, cari platescu o dare directa de 10 fl. afara de contributiunea personala si darea pentru dessarcinarea pamentului; astu-feliu §. 4-8 se se stérgea cu totul din proiectu.“

V. Tisza sustiene opiniunea separata dimpreuna cu emandamentele d-loru Teleszky si Molnár.

Deák este pentru emandamentulu lui Simonyi.

Lud. Dobsa dice, ca d-sa in tota viet'a a fostu si va remané amicu allu suffragiuu universalu; fiindu inse ca in casulu de facia acestu-a nu i-se pare realizabilu, apoi se alaturédia pre langa propunerea d-lui Simonyi, care este cea mai apropiata de suffragiuu universalu.

Ne mai fiindu alti oratori inserisi, se pune la votu §. 3. si fiindu-ca 20 membri ceru votare pre facia, se face apelulu nominalu, din care resulta, ca 410 deputati rostescu „da“ 124 „ba“ ér 133 suntu absentii. Astu-feliu presedintele declara, ca Adunarea a primitu §. 3 asi'a, precum l'a redactatu comisiunea centrale.

Siedinti'a se redica dupa 2 ore.

Tiberiad'a-Satumariului 16 Iuliu, 1874.

Dle Red! Cetindu actele conferintiei prentimei romane gc. d'in archidiaconatulu Satumarianu, publicate in cati-va nri si „Fed.“ pentru mai buna orientare a celloru interessati, aflai cu calle a face câte-va observatiuni la unele puncte d'in memorandulu acellei conferintie, cu atátu mai vertosu ca, precum observaiu: ven. cleru atátu in memorandu câtu si in cati-va articlii publicati in „Fed.“ se vaiera mai allessu in contr'a retiparirii (essecutate acum si publicate) prin cottu a unei scheme competentuarie (asta-di aere ominose) d'in seculu trecut. Observatiunile mai allessu facia de schema le facu si ca atare, care si altmintrele locuindu aproape de focularulu cottului, nolle velle a trebuitu se studiediu caus'a acest'a, si asié credu—cellu pucinu facia d'aceste observatiuni, — voiu poté tienne contu de credientulu clerulu.

Facia de memorandu observu — in genere — numai aceea, cumca acell'a e expresiunea celloru mai sacre dorintie a clerulu respectivu, numai in adunarea lui asiú fi doritu ca, lini'a perpendiculara intre „Zenithu“ si „Nadir“-ulu acelluia se fia fostu singuru singurellu synodulu, va se dice tote punctele din memorandu se fia fostu proaddusse ca affaceri simplemente a synodulu (baserica sobornicésca dice si memorandulu); ca-ci dupa a mea modesta opiniune neci unu punctu nu este in acellu memorandu, care n'ar cuprinde chiar numai materialu pentru affacerile synodulu, ceea ce vomu vedé din observatiunile facia de câte-va, deca nu tote punctele din memorandu, — in specie.

Caus'a primo-prima a convenirii nostre la Satumare a fostu dar retiparirea si publicarea schemei comp. Olsavszkyane din seculu trecut, despre ce in memoranduse face in detaliu amintire in p. 3, unde inculpandu-se ca gresitu pasulu cottului pentru retiparirea si publicarea ofosa a acellei scheme, si recommenda totu-o-data inalteloru consideratiuni archieresci si unu proiectu de schema prelucratu pre bazea usului de pan'-acum, cu aceea explicita dorintia ca, aceea schema se se introduca pre callea ordinariatulu, — deca ar' fi cu potintia, — pentru intréga dieces'a, etc.

„A trecut bab'a cu colacii“ domniloru

collegi! O justa si binemerita regulare a proventeloru parochiali numai prin synodu se pote effectuá; da, schem'a e unu contractu bilateralu, „contractus do ut des;“ ér unu contractu bilateralu fara de astfeliu de intrunire, astadi — candu si miser'a plebs contribuens are domeniu perfectu pre pung'a s'a, — nu se mai pote imaginá; caici dupa a mea modesta opiniune clerulu nu si-va aflá argumente neci in consciintia, neci in canone, cari — salvo jure alieno, — se lu-indreptatesca a dispune ecca asié in modu arbitrariu de pung'a altuia. Ordinariatele latine inca si-au transactiunile (conventiuni) in scrisu cu patronii seau credinciosii diferiteloru parochii, si aceste contractari la tota visitatiunea districtuala se essamedia, se face despre elle reportu si deca dupa anumitu timpu devinu defecuoase, se intocmescu dupa giuritari, esoperandu-li se de nou aprobarea (acceptarea) reciproca, ect. Da, consensulu mutuu eschide apoi ori ce ingerintia straina; seau ce-i passa p. e. si cottului — volenti enim non fit injuria: deca ici colé pentru anumite functiuni basericesci voru solvi credinciosii ori ce summe considerabile, deca la asié ce-va prealabilu si de sene s'au deobligatu? Comitatu ca giurisdictione numai atunci suscepe actiunea in ast'a privint'a, candu i-se insinua ce-va abusu; ellu cerca atunci actele de dupa cari se potu pretinde summe anumite, si deca acte mai noue correspunderie tempului (la noi, afara de contractulu Vezendaniloru) nu se afla neci in archivele parochiali, *) le retiparesce si le publica de nou acelle ce le afla seau le are amana, de-aru fi acelle nu de unu seclu, ci de 10 secle. Rosinea deci, ca se retiparescu acte d'in seclulu trecut, nu e cottulu, caici comitatu in affacerile nostre interne nu are putere legislativa, ci numai essecutiva, ci e a clerulu si poporulu respectivu, care hallucinandu intre liberalismulu basericescu orientalu si absolutismulu occidentalulu, de atát'a amaru de tempu, cellu pucinu pre acestu terrenu nemicu n'a procedatu... Schema fara synodu asta-di dara e — quadratur'a circuli.

Mai incolo subsistinti'a precaria a preutiloru etc. ameliorande prin contragerea parochieloru se pote ore effectui fara synodu? Ore parochia e pentru preutu, seau preutul pentru parochia? io asié credu, ca nu in multa intaritare psychica ni-va constá a da de verbum regens, ca adica numai o corporatiune legislativa anumita, unde se fia ambele parti interessate representate, numai unu synodu misstu pote deliberá asié ceva.

In memorandu (p. 5.) se cere segregarea competentieloru de padure preutiesci etc. de celle comunali. Asié ceva dupa a mea modesta opiniune si in synodu, unde adica voru fi si resp. commune districtualmente, dar nu comunamente representate, cu greu se pote esoperá; aci communele ca corporatiuni autonome, in affacerile loru adm. interne au mana libera, si-potu-adduce adica statute (conclusuri) libere in manuirea paduriloru in comunu seau separatu, intiellegandu-se de sine cá, correspundiendu legiloru patriotice despre conservarea paduriloru.

Se cere (p. 7.) mai incolo elucrarea unni elaboratu de asocierea invetiitoriloru poporali. Ast'a e o cerere superflua. Seau ce ne impedece pre noi, domniloru collegi, de la asié ceva? Chiar ordinariatulu s'ar bucurá d'o astfeliu de intreprinder'a nostra. Deci se voimu si vomu poté! Dntre celli ce amu fostu adunati la Satumare 3/4 a-ti fostu protopopi, inspectori scolari, barbati zelosi, pre toti Ve rogámu, conchiamati-ne! si noi ascultandu vocea pastoriloru buni, coaddunandu-ne, vomu face nu numai statute de asociere, ci si inea-si asocierea stante pede o vomu crea!

*) In ver'a annulu trecut, precandu adica curgeá processulu Tamaiianu inca au fostu rogati d'in partea cottului domni: Lazaru si Kaffka tenerulu se recerece pre rasmulu dnu Archidiaconu d'in locu, se li arrete seau mai bine se-i lasse a decopia regulamentulu resp. mai prospectu, si ce au afflatu? au afflatu cerculariuu Ven. Ord. Oradanu de dtulu 9/10 — 1872. nrulu 923, unde in urmarea ordinatiuniloru mai inalte suntemu avisati prin guv. diec. la observarea schemei Olsavszky-ane.

Sortea instituteloru nostre (nr. 8) mai bine cunoscuta decâtu se mai a lips'a intrunirii clerulu si poporulu in nodu, spre a concurge „viribus unitis“ imbnatirea sortei acelloru-a. Gymnasu de Beiusiu, uniculu parnassu romanu in garia, are crancenii contrari nu numai straini, ci i-are ellu si unde n'ar omulu: synodulu ar' sbiciulá, ar scote rusii si d'in capatinele unoru decrepiti acestia. Clerulu nostru teneru ruptu de nulu maicei cel'a laptatu se cresce in instraine, intre batujocoritorii nationalitati unele locuri proh dolor! chiar pie-datine nostre basericesci, se cresce in locuri nu se pote familiarisá cu cultulu mddiescu, nu cu tipicu, nu cu nimica.

Typographia (p. 10) infintianda cu cursulu capiloru basericesci numai in nodu se pote effectuá; ca-ci acelle case castiga si sustienu de parochiani; drept ei inca suntu competenti a decide in preti'a manuirei baniloru castigati prin seau seau liberalitatea loru.

Regularea provisiunii veduveloru faniloru preutiesci precumu si concu pentru parochie satumariane din fond. destinatu pentru acestu scopu (?), de acellu fondu au parte si oboliu nostri, mai in synodu se pote esoperá; ca-ci tatea aduce cu si-ne, ca din datorintie se nasca tandem aliquando si dreptu mai vertosu in ambitulu baserice, care immaculata magistra precumu a detorintie asié si a drepturiloru: „propter offidatur etiam beneficium.“

Prelatii, corifeii libertatii consciintie eminaminate a celloru cetatienesci, voru dá afrontu mai alessu pre tempulu ducerei matrimoniulu civilu seau mai judanescu, unoru argati impudenti, cari potendu la tempulu s u restorná tronulu denuncia acum pre noi de restornatu tronulu, se incerea a ni profaná cu mase crilege sanctuariulu libertatii conaciune acestui ornamentu caseigatu de la Ddieu, in care insu-si „Caesar juris habere nihil.“ Altmentrele synodulu corporatiune (pre cum fecera episcopi maniei) potu studiá d'a meruntulu si se enuncia la tempulu seau asupr'a tinentai cu statulu.

Deci: Synodu, Synodu si era-si Synodu Cord'a preintinsa a regularei referintie intre baserica si statu inca i-demanda rului a se constitui acum ori neci in „acie bene ordinata,“ ca nu se rumpendu-se cord'a se se affle cu eata tataru chiaru pre langa unghi. Synodu e uniculu remediulu in contr'a totoruneloru infpte pre corpulu baserice Synodu! esclama clerulu din tote arile diecesei nostre, si precum se vede memorandu, clerulu — exceptis pie rantibus, — si-cunosce missiunea se nosce adeca tempulu supremu, d'a se totu cu capulu seau si cu credinciosii reni in phallanga bine disciplinata, candu va suná or'a 12 se se affle lupta pregatitu! Asié se si fia!

Lacta est alea.

In Nr. 35. „Federat.“ s'a volburu aeru cátra ceriuri una sageta de salvat intensio, etc.) salutare fratiesca pentru cleru Oradanu adunatu in conferintia mariana, redicatu la vietia din la fotala; sageta din castrele autonomie, murii Accidului; si lucru de minuna lutare nostra tota falang'a oportuna se allarmada, si se cuprinde de frica.

Precum in tumulturi omenii mintile, era acum frica*) consiliariulu mai reu, chiaru asié capeteniele Codru semne si-facu de capu; atát'a de ajutu de la Supurani prin totu Codrulu mare pana in Somesiu.

La rondulu antáiu Codreanulu man'a drepta redica trei degete in conjure intelleginti'a romana pentru unu santa — caus'a gimnasiulu de Salm totu cu aceea-si mana cu acelle-si de

*) Ceremu indulgentia, frica se aplicá de sine mai la valle.

...a-si tempu (Juniu 10. 13. 15.) pa
... infrunta cu ne-credere din castrele
... *sentinell'a prima a intellegintie ro-*
Satu-mariane d'in Seini, intellegenti'a
... cu câtu mai rara la Somesiulu Un-
... ai atâtu mai scumpa ochiloru nostri,
... iubita la totu inim'a nobila, *era pen-*
gimnasiulu reclamatu nedispensabilu ne-
ria.

Codreanulu M. cu ceallalta mana invita
... Satu-marianu la *fratietate, iubire, con-*
ta (a se vedé Nr. 48. „Fed.“), si totu
... aceea-si mana subsuora ascunde la inima
... nariu, iutinde lista lunga de *ne-credere*
... protop. 5. preuti) in contr'a cavallere-
... si seu *amicu „Publicol'a“* nu numai ci
... si improsca publicu cu grelle insinuatiuni,
... numai ci redicandu-se cu orgoliulu bro-
... sului, cu iactanti'a ne invenintiei pre co-
... le hiribeloru Desalle face pre *Censorulu*
... um, face pre jude si *procatorulu* ne-
... amatu.

Dar ce de frase sunt, acestea? voru fi dicandu
... nni oportuni ai Codrului; frase si aste-
... te pre semne nu iubescu Dloru, precum
... si fariseii parabolele; asié poftimu de-a
... ptulu la secature.

Ve rogu si mai antâiu Dloru „8 listari“
... unde atâta *amaritiune* a supr'a lui „Pu-
... ol'a“ de la DVostra, ori de aiurea!?

Respondere-ti: *pentru saget'a arcului*;
... nu *dara* amendoue partile se vedomu
... n-a inveninata? poftimu la Nr. 35. si 58
... ed.“ la locurile digalite.

a) Vin'a capitala, *Publicol'a partisanu*
... vertitoriu, sub cuventu precum *urmedia*:
... capulu locului — de si implicate — am
... mpinatu *doue pareri*, ca si semburulu
... rieloru? partide la Nr. 26. adeca:

Veteranulu „Publicol'a“ rentorandu a
... d'in Bihoru la ai sei, de facia in con-
... nta si-pasce ochii inimiei d'in unu loou
... deatu preste clerulu cellu cultu si miluitu
... facandu-si combinatiunile salle-implicite
... vede 2 *pareri*, 2 *partide*, fitoriu, *autono-*
ta, si ceea a *oportunitatei*, in sinodulu
... clamatu de tota inim'a romana ecca
... ei petr'a scandalei, *Publicol'a* afundatu
... combinatiuni pentru elementele con-
... tuitive alle *synodului* fitoriu, *synodu* la
... cestiu *imperiosa*, la Codreni *pium de-*
derium — prevede *doue* clase de parinti,
... *desideriului*, a *oportunitatei*, si pre impe-
... si, pre *autonomisti*. Codrenii 8 listari tredi
... media *stolariu* si *memorialu unanimu*; dara
... ta ei *unanimi* pentru *pun'ja loru*; Publi-
... la in *pareri* pentru *synodu*, ergo: *este par-*
amu resvertitoriu!!!

Ecca listarii cei tredi, pana unde au
... generatu, talente atâtu de eminente? in
... morandu reclama: *libertatea consciintiei***)
... pre *Publicol'a* lu insulta si pentru *pa-*
re!

O listariloru! deca nu suferiti *pareri*
... ferite, nu vi se impare de cuventulu *par-*
ta esalti d'in lume pana vi veti aflâ tierri'a,
... antoresca acolo pote nu e *parere* neci *par-*
te; dar' la noi da, si *convictiune* si *par-*
ta, neci se pomenece in lume *synodu* ori
... *parlamentu* fara *pareri* *diferite* fara 2, seau
... mai multe *partide*; inea si conciliulu de la
... om'a mai liberalu ca oportunistii Codru-
... nostru: *fallibilisti* si *infallibilisti* SS. pa-
... ti, si totu-si sub acestu cuventu nimene
... vertitoriu de iubire si concordia, precum
... Dloru incarca pre „Publ.“ — ore inse unde
... vi-aflu si eu unu complimentu scurtu si
... trivitu? ecca asia pre vervulu listei motto:
... *de numerus sumus*, — *de nullo numero*
... tis.

b) Domnii: *mai multi* protopopi si *mai*
... multi preuti si totu-si *prea pucini* — ni im-

***) Unu mare mamelucu viteazu, pore-
... titu in tempuri importune, la §-ulu despre
... *libertatea consciintiei* a proiectatu: se notifi-
... amu in Mem. cum-câ clerulu Satumarianu
... se si va fi pururea *gubernamentalu* —
... adeca n'are *cugetu*, n'are *sentire*; noi (auto-
... mistii) surideamu la discursulu hiribariu,
... si-ti-a venit in minte — pardon fantasia!
... la vederea servilismului nemarginitu —
... dan'a tipulu lui Ddieu, unde se intuneca si
... conceptulu fundamentalu: *person'a*; despre
... nari n'a cantatu poetulu romanu: Prona-
... que cum spectent animania caetera teram,
... De homini sublimis dedit, coellumque tueri
... Jussit, et erectos ad sidera tollere vul-
... tus. Ov. Met. V. 74.; despre *prescur'a* ro-
... mana mancata ou *forfoiu unguerescu*, avemu
... alta corinda lunga; — tiene minte Roma-
... zulu.

Putata mai multe defecturi: *visuri*, *visiuni*,
... *fantasii*, *mistificari*, etc. totu la nr. 48. pre
... aren'a acêta inse cu Dloru nu vom petrece
... de locu.

c) Ni se imputa totu acolo „ur'a“; da,
... totu ce nu *cugeta de la sine*, n'are *parere*,
... partida, *colore* *espressa*, nu *numera* *uemica*,
... este fara *pretiu*, naturalmente cu totii ur-
... rîmu si urgisimu dupa conceptele *appetitiu-*
nei si *aversiuneci*.

d) *Invidia*, ce feliu? eri alalta multi
... domni eroi *opportuni* de pre la codru cu
... totulu *importuni*, necajiti si de reu man-
... cati, scossi din sabore etc. asta-di simpli
... callareti pre cod'a maturei, si se sverco-
... lescu ca nesce febricitanti vorbindu de in-
... vidia celloru ce i-compatimiau.

e) D'in a cui *comissiuone*? nu ve infric-
... cati, neci d'in a *conferintiei*, neci d'in a
... comitetului *emissu*; unu simplu *incidentu pri-*
vatu, si ce mare capitalu pentru domnii op-
... portuni.

Aci inse rogu *attentiunea* on. Redac-
... tiuni, se *responda* in loculu nostru, *postu-*
a *subscrisu* ori ba *cuventulu d'in comissiuone*
... sub *communicatulu* nostru, *d'antâiu* trimissu
... la publicu in data dupa diu'a conferintiei?
... ba, ei limpede numele nostru „*Publicol'a*“
... (Asia este. Red.) de *predilectiune istorica*,
... pseudonumitu de amabili d. oportuni; —
... ergo... inse,

e) *communicatulu* primu perdatu la re-
... dactiune, si *invitati* a-lu mai *tramitte un'a*
data; asié la 2. septemane *volburandu*
... era-si *Arculu* la publicu, i-am pusu in
... gusa aclusu — d'in *interessulu* nostru lo-
... calu — se nu piera fara urme atâte *confe-*
rintie — *Protocollulu*, si *Stol'a* de drumu
... etc. ecca asia *impartiendu sarcin'a fratiesce*
... cu d. notariu, vecinu bunu, *revisiunea* inse a
... actoloru s'a *intemplatu prin cei doi domni se-*
cretari si conferintiei, fara cellu mai pucinu
... concursu a lui Publ. Nr. 35 „Fed.“ s'a per-
... mutatu in *subscriere* cu 26.

Pre d. referendariu M. inse cu totulu
... alta lu-impunge in *coste*, cumca *Memorialulu*
... fetulu seu *bastardu* hurducatu mai nainte
... pre la Oradea, s'a *nascutu mortu*.

f) „P.“ *sfetnicu* *nechiamatu*; cei multi
... mai la valle *chiaru* precum *acrobatii*; codrea-
... nulu mai la *verfu* *procatoru*: „*Publicol'a*“
... nu te *imbuldi* cu *sfaturile* pre la episcopi;
... *sfaturile* si *informatiunile* se cuprindu in
... „*Memorandu*“; *Memorandulu* l'a proiectatu si
... scrissu *singuru* si *unicu* d. G. M. fu ascu-
... tatu de toti in *cea mai mare* *attentiune*, si
... primitu in *tote* *puntele* *salle* cu *unanimitate*;
... — a se vedé nr. 48. „Fed.“ din cuventu in
... cuventu *autorulu* *loru*; aci nu *trebue* *com-*
mentariu, pentru *nesce* *oue* *clocite*, atâta
... coteorozitu.

Noi inse in de acum nainte vomu insiste
... fidelu la *detorintia* nostra de *mandataru*
... allu *opiniuni* *publice*, nu *ne vomu* *determinâ*,
... *neci* *orientâ*, *precum* *mai nainte* *asté* *neci* *in*
venitoriu *prin oportuni* *slabanogi*, cari *sin-*
guri *confusi*, *confundu* *memoranduri* cu *oppi-*
niunea *publica*, *confundu* pre *episcopulu* cu
... *dieces'a*.

g) „*apothosa dubia*“ „Publ.“ urmandu
... mai la valle cu *publicarea* „*littereloru* de *in-*
stallatiune“ dupa *natur'a* *lucrului* a *revo-*
catu in *minte* *sfapte* *complinite* alle *trecutu-*
lui, de la *installatiune* de mai nainte, *com-*
plinite la *vestedea* *diecesei*, si *resensulu* *ge-*
neratu a *supr'a* *loru*.

D'in *literele* de *installatiune*, si *introdu-*
cere la publicu s'a *repetitu* *unelo* *passuri*
... de *gravitatiune* d'in *amendoue* *partile*; —
... atunci *negative* „*neci* *eu* *nu* *voiu* *fi* *mai* *micu*
decâtu *Vulcanu*“; nu se va *insiellâ* *baseric'a*
... si *natiunea* (neci) in *mine* etc. acum *posi-*
tive „*episcopii* *mentorii* *basericee* si *natiunei*“
... etc. prin *acest'a* nu s'a *scrissu* *apoteosa*, *di-*
vinisarea *nimenu-i*, neci s'a *veritu* *sfetnicu*
... ci s'a *implinitu* un'a *detorintia* *sacra* de
... publicistu; *intentiunea* a se vedé si *intre*
... sîre la Nr. 35. „Fed.“

Era, fiindu câ si berbecii impungu:
... frasele *câtranite* *esprimu* *aversiunea* *basericee*
... si a *natiunei* *romane* la totu ce se *dico* *ame-*
stecu *strainu*, *tutelarismu*, *clientela*, *minore-*
nitate), *hierarchia* *suprematisatoria* *fia*—ba se
... nu *fia* *greca*, *bulgara*, *muscalesca*, *angu-*
resca. etc.

„*Alea* — *dara* — *jacta* *est*“, din *vervulu*
... Codrului, *Rubiconulu* *salutei* *publice* a *pacéi*

este *tulburatu* prin *nesce* *cavalleri* *nevalitori*
... *ne* *provocati* *nevalitori* cu *bombe* de *insinu-*
atiuni; *Publicol'a* inse in *fortulu* *bunei* *sale*
... *consciintie* *nentesce* la *atari* *bombe*, precum
... ore *candu* *capitanulu* *Acedulu* *combatutu*
... de *dusmani*.

Rogu inse *fratiesce* pre *bunii* *mei* *d-ni*
... scrupulosi 8 cu *lista* *se* *desarmedie*, mai *bine*
... *carpogiti* *sparturele* pre *acasa*, *legati* *ranele*
... *personali* *abié* *vindecate*, si *mai* pre *susu*
... vi *dice* V. V. *iubiti* *poporulu*; — nu
... ne *terreiti* si pre *noi* in *noroiulu* *perso-*
*nalitati*loru cu *care* e *saturatu* *Satu-ma-*
riulu *pana* la *scarba*; noi de *acestea*, in
... *cursu* de 16 *anni* *publici* n'am *papatu*; —
... *pentru* *principiu*, *pentru* *causa* *da*, *cavalle-*
resce *am* *luptatu*; nu *cum-va* se *me* *imbul-*
diti d'in *reserva* *mea* *limiscita*, unde de *doi*
... *anni* *neci* *perulu* *cui-va* *am* *miscatu* si
... *totu-si* *provocatu!* nu *cum-va* se *me* *repe-*
diescu d'in *Accidu* cu unu *ultimatu* *batu-*
imprumtu pentru „*lista*“ unu „*urcioru*“
... altu *felu* de *ostracismu*; da *tieneti-ve* *aspru*
... de *derlogie*, nu *tulburati* *Prutulu* *mediuin'a*
... *intre* *opportunisti* si *autonomisti*, ca — *se-*
cus — pre a *crucei* *santa* *lege*, *senguru* *ve*
... *voiu* *plange* *de* *mila*.

Datu era-si la *Accidulu* *Satu-marinlu*
... in *Juliu* 1874. pentru „*Publicola*“

I. S. Selagianu,
... curionulu *Moftiniloru*.

Reflessiuni

la *advocatulu* *Nasaudeniloru*, — *despre* *re-*
latiunile *intre* *Nasaudu*, etc. si *Gherl'a*.

Cunoscinti'a *positiva* a *lucruloru* *in-*
... *template* dâ *numai* *consciintia* *cea* *adeve-*
rata a *omului* si *acest'a* *are* se *vestesca* *ecu-*
tate si *puru* *adeveru* — deca nu *vre* *ca*
... *cine-va* se *treca* de *perfidu*, *vicleanu*, ori
... *calumniatoriu*, *vestindu* si *allarmandu* *con-*
trariulu, *cum* se *intemplâ* — in nr. 44 *allu*
... *pretiuitei* „*Gaz. Trans.*“ an. tr. *acest'a*, ca
... *organu* *veteranu* si *solidu* a *natiunei* *nostru*,
... sub *rubric'a* *Nasaudu* — *prin* *inregistra-*
rea *atatoru* *barfele* *babescoi*, *intru* *ade-*
veru *trebue* se *cuprinda* cu *mirare* pre *ori*
... si *care* *omu* *seriosu*, *fia* *plugariu*, *fia* *cartu-*
rariu, *daca* nu e *copilandru*, si *anume* *d-nulu*
... *correspondinte* *allu* *acellui* *articlu* „*Aristide*“,
... *abstragadu* de la *multe* *altele* *insirate* in
... *premersulu* si *acelu-asiu* *articlu*, *precautu*
... *isvorite* *mai* *multu* *din* *partialu*, pre *atâtu*
... si *resbunatoriu* *vine* si *pro* *coronide* nu *cu*
... *pucina* *ostentatiune* *voiesce* a *espicâ* *libera-*
litatea si *ecuitatea* *Episcopului* *nostru* Pr. SSA
... Par. *Michailu* *Pavelu*, de la *impregiurarea*,
... câ *trecandu* de *doue* *ori* *prin* *Nasaudu*, *cumu*
... de n'a *visitatu* *gimnasiulu* si *scoole* *normale*.

Nu *voimu* a *resci* *cugetulu* si *inten-*
... *tiunea* *preavuta* a *episcopului* cu *acelle* *doue*
... *caletorie*, *dara* *scimu* *impregiurari* *tempului*
... *callotoriei*; cu *cea* *de-antâia* *caletoria* in
... *ver'a* *annulu* *trecutu*, *vrondu* a *descalécâ* la
... Dl. *Vicariu*, *afllâ* câ *agoniseza*, *apoi* si *mori*
... *socii* *acestui* *demitariu* *baser*. *Abiâ* *petrecu*
... *dara* *Eppulu* *doue* *dille* la *scadele* *din* *St.*
Giorgiu si *Rodn'a*, de unde si *coler'a* *predo-*
minante si unu *temgrammu*, precumu *sci-*
... *mu*, *intefitoriu* *lu-sill* a se *reintorce* a *ca-*
sa si *dupa* *cumu* *ni-se* *pare* de *acasa* la
... *Pest'a*. — A *dou'a* *ora* *lu-vediaru* *prin*
... *commun'a* *nostra* *trecandu* *câtra* *Naseudu*
... in *êrn'a* *trecuta* *dupa* *boboteza* la *santirea*
basericee *din* *Maieru*, in *gerulu* si *asprimea*
... *ernei* si a *frigului* *ne* *mai* *pomenitu* in *gene-*
neratiunea de *acumu*, *precâtu* *scimu*, *intor-*
candu-se *acasa* cu *concomitentii* de *canonici*
... *inghiatiati* si *bolnaviti*. „*Aristide* *uitasse* *seau*
... *dora* *nu* *voi* a *spune*, câ *Episcopulu* *Gherlei*
callotori'a *acest'a* *temeraria* si *molestosa* nu
... a *facut'o* *decâtu* in *interessulu*, *folosulu*, *ono-*
rea si *vedî'a* *districtului* *Nasaudu* si *acellui*
... *generosu* *confactoru* *principalu* *emeritu* *Epi-*
scopu *Cath.* *Zochy*, *carelu* *prin* *faptele* *gene-*
rosse s'a *facutu* *neuitatu* pentru *districtu*
... si *totu-si* nu *vede* *padurea* de *lemn*, va se
... *dica* *neci* *acest'a* nu i-o *recunosece* *Episco-*
pului de *loialitate*. *Poftimu* *Dle* *Aristide*, in
... *astfelu* de *impregiurari*, pre *langa* *tota* *bun-*
navointi'a a-i *poté* *visita* *gimnasiulu* si *sco-*
lele *normale*?

D. *Aristide* nu se *indestulesce* cu *in-*
... *cordarea* de a *appare* *dreptu* in *spusele* *salle*
... *despre* *invectivele* in *Nasaudu*, ci *vre* se
... *fia* si *ironicu*, cu *scopu* de a *deduce* *libera-*

litatea *Episcopului* *Gherlei* de la *schim-*
bulu *impusau*, *vedi* *Domne*, *totu* de *Eppulu*,
... câ *asia* *ironisedia* *dicandu*: „... câ la *pla-*
culu *unui* *protopopu* a *ordinatu* *unui* *preutu*.
... — ... a-si *schimba* *parochi'a* cu unu *preutu*
... *din* *altu* *tractu*?!“

Lucrulu pre *scurtu* stâ *asia*: In *con-*
... *tr'a* *preutului* *subversante* s'a *intontatu* *pro-*
cessu *inca* de *sub* *antecesorii* *protopopi* *trac-*
tuali, si *acestu* *procesu* pentru: *negligentia*
... si *abusu* in *officiu*, *escesse*, *prevaricatiuni*
... in *bunurile* *bes*. *imprudencia* *postorale*, *trac-*
tare *grobiana* si *altele*, ce s'a *continua-*
tu *pana* *acum'a* si *nutritu* *neinteruptu*
... si *reuscitatu* de *poporulu* *essacerbatu*, *in-*
câtu 85 de *insi*, *umeru* cu *umeru*, au *alergatu*
... la *Episcopulu* a-si *cere* *altu* *preutu* *mai* *de-*
sceptu si *mai* *umanu*, *promitendu* *solemnu*
... *inbunetatirea* *indoita* a *venitului* *parochiale*.

In *urm'a* *acestui* *incidentu* si a *nenu-*
... *meratelor* *escesse*, cu *cari* *fû* *deferitu* *prin*
... 19 (*adeca* *nonesprediece*) *recurse* in *contr'a*
... *urmate* *mai* de *multe* *ori* de *numerosu*
... *investigatiuni* *facute* *prin* *protopopi* *strai-*
ni, *din* *cari* au *resultatu* *intre* *mai*
... *multe* *deliberate*, *cellu* *finale* d'in 1863,
... (se *sola* D. *Aristide* câ *sub* *altu* *Eppu*), *prin*
... *care* s'a *decisu* *totaliter* *scotarea-i* d'in *pa-*
rochia, — *Episcopulu* *totu-si* 'lu *indreptati*
... *pre* *langa* *tote* *acestea* de a *cercâ* se *face*
... *schimbu* cu *altu* *preutu*, *dar* d'in *altu* *tractu*,
... *pentru* *aceea*, câ *afara* de *celle* *enumerate*
... si *altele* ce *aci* nu se *potu* *numera*, a *cutediatu*
... *ne* *mai* *auditu*, a *abusâ*, *subscriendu-se* de
... *administratoru* *protopopescu*, — *sustienendu*
... in *idee* *dreptulu* *patriarchalu*, câ si *tata-sèu*
... *fusesse* *protopopu*; *firosce* câ si *acest'a* o *facu*
... *Episcopulu* nu la *placulu* *protopopului* *care* *cu*
... *tote* *aceste* l'a *toleratu*, ba i-a si *essoperatu*
... *inbunetatirea* *lecticalului*, — *mediolocindu-i*
... *escontentare* pentru *super-edificate* in 300 fl.
... ci *numai* *dupa* *molestarea* *facuta* *prin* 5 *ron-*
duri de *deputatiuni* *din* *poporu*, *cari* *totu*
... de a un'a se *provocâ* nu *numai* la *voluminele*
... *actoloru* ce *debue* se *face* *mai* a 10 *parte*
... d'in *archivulu* *diecesanu* ci si *amenintiandu*,
... *dupa* *moda*, câ *voru* *desertâ*.

Ce *dici*, *Dle* *Aristide!* de *sciai* *acestea*
... *tote* si *altele* ce *modesti'a* nu le *pote* *desco-*
perî — *cutediatu*-ai *fi* a *enunciâ* *asia* *aspra*
... *judicata* *asupr'a* *Episcopului*, *atribuindu-ti*
... *dreptulu* a-lu *face* *chiaru* si *capellanu*? *Vedi*
... *cumu* *grab'a* *strica* *treb'a* si *judecat'a* *pripita*
... *este* *mai* *totudeaun'a* *gressita*.

Urmedia 76 'subscrieri
... d'in *commun'a* *resp*.

11. Pressupunendu-se, că lucrările enumerate până aci, nu voru absorbi totu timpul ședinței, restul aceluia se intrăbuințea pentru cetirea dissertatiunilor, subternute de timpuriu la presiulul comitetului.

Ședința II.

1. Se continua cetirea dissertatiunilor restante din ședința premorgatoria.

2. Adunarea primesce și debata rapoartele comisiunilor delegate în ședința precedentă.

3. Se adduc și se debatu proiectele și motiunile, ce se facu în privința asociațiunii.

4. Fiindu că trienniul officialilor și membrilor de comitetu ai asociațiunii realeși la adunarea generală din Nasaudu a expirat: pentru aceea adunarea gen. procede la alegerea noilor membri de comitetu și officiali pentru cei 3 ani urmatori.

5. Se destina locul și timpul celei mai de aproape adunări generale.

Sabiu, în 23. Juniu 1874.

Comitetulu assoc. trans. pentru liter. și cult. poporului rom.

„Transilvania“.

Invitațiune.

Comitetulu provisoriu pentru înființarea gimnasiului romanu în Seini, are onoră a invită pre toti Romanii cari se interessă de causă acestă, și în speția pre Romanii d'în comitatulu Satu-mariului și d'în comitatele învecinate, Marmatia, Cetatea-de-Petra, Solnoculu-de-mediulocu, Crasna și Ugocia, la adunarea generală ce se va țienă în urbea Baia-Mare în 2. și 3. Septembrie a. c.

În adunarea acestă consultările voru decurge după programmă urmatoria:

Ședința I.

1. Deschiderea adunării la 9 ore a. m. prin șeful comitetului provisoriu, care si-va depune mandatulu, și va provoca adunarea să se constituie de nou.

2. Facerea raportului comitetului provisoriu prin referințele seu.

3. Cassariulu face raportu despre starea cassei.

4. Desbaterea modalității înființării fondului recerutu, cum și prin cine să se manipuleze acellu-a.

5. Cetirea prin referințele respectiv și desbaterea proiectului de statute a gimnasiului înființandu.

6. Desbaterea proiectelor eventuale și date în scrisu, privitorie la cestiune.

7. Allegerea comitetului permanente, și invitațiune pentru agendele acellui-a.

Ședința II.

8. Autenticarea protocollului d'în diu'a de eri, și pertractarea eventualelor proiecte.

9. Deciderea locului și timpului fiitoriei adunări.

10. Închirarea ședinței prin șeful. Datu în Lipou (cott. Satumare) la 23. Juliu 1874.

Comitetulu. *)

VARIETATI.

(Concertu și Balulu la Deva.) Intelligentia rom. d'în Deva s'au îngrigitu „miscere utile dulci“ înființandu două comitete pentru arrangierea unui Concertu la 10 Augustu, în pavilionulu d'în gradin'a Curiei mari și pentru Balulu ce se va da alta dî, 11 Augustu, amandou în onoră și „beneficiulu“ Asociațiunii Transilv. Concertulu se incepe la 8 ore ser'a. Pretiulu locului I. este 1 fl., allu locului II este 50 cr. La finea concertului se va trage loteri'a pentru terminarea besericii d'în Deva. — Balulu se va incepe la 9 ore în salele comitatului Hunedo-

*) Căle-lalte diuarie Romane suntu rogata publică invitațiunea acestă,

rei; intrarea de persona va fi 1 fl. de familia 2 fl.

(Alessandri prezentatu la magiari.) „Vasárnapi Ujság“, celu mai vechiu și mai cu autoritate diaru litterariu illustratu magiaru, în numărulu seu din urma adduce portretulu și biografi'a ilustrului nostru poetu popularu, Vasile Alessandri, dinpreuna cu traducerea pe unguresce a unei'a din cele mai escelente poesii alle sale. Atātu biografi'a — scrisă forte detaliatu și interesantă, cum inca nici în litteratur'a noastră nu se affia, — cătu și traducerea poesiei, suntu oper'a dlui Bányai, efectuată cu multa dibacia. Multiamimu dlui Bányai pentru serviciulu însemnatu ce-a addusu litteraturii nostre, prezentandu-ne în modu atātu de fidelu și demnu — la magiari, cari pana acum'a aveau inca notiuni forte erronate despre litteratur'a și literatii nostri. — De altumintrelea on. redacțiune a diarului „Vasárnapi Ujság“, care se bucură de concursulu celorlu mai celebre capacități litterarie magiare, de unu timpu incoce se vede a portă unu deosebitu interesu pentru romani, ceea ce merita recunoștința din partea noastră. Chiaru în numărulu de care vorbim, amintitulu diaru mai publica două tablouri romanesce, cu esplicatiuni magiilor: beserica de la Densusiu, și o grupă de tipuri și costumuri romanesce, din valea Ulpiei-Traiane.

(† Necrologu.) Cu anima plină de dorere scriu șirele aceste. — Adi petrecuram la celle eterne pre multu amatulu fiu allu pré stim: familie de Vasiliu Poppu, preutu Gc. romanu în Busiacu cottulu Satumariului, și neuitatulu amicu Alessandru Poppu. Repausatulu a fostu teologu în cursulu III. la universitatea d'în Bpest'a, unde cadiendu morbosu de offica, se dusse la cas'a parintesca și acolo, după suferințe de 4. lune si-a datu curatulu seu sufletu în manile creatorelui. Perderea acestă e forte dorerosă, fiindu adormitulu unu june de mare speranță pentru baserica, națiune și doiosa familia. Repausatulu june prin talentulu, anim'a buna și affabilitatea amicală, si-castigasse iubirea totoruru cunoscutiloru săi. — Busiacu 25. Jul. 1874. — V... L...

(Multiamita publică.) Subscripsulu mi-țien de strinsa datorința a adduce cea mai caldurosă multiamita dlui Juliu Petricu deputatu în Camer'a Ungariei și pretore în Resița, care în urm'a recomandarei comitetului „Romaniei-June“, avu bunetatea d'a me ajutoră în semestrulu expirat cu una suma de 25 fl. v. a. — Vienn'a, 28. Juliu 1874. — Nicolau Hanganuti, medicinistu.

(Multiamita publică.) Tenereia romana de la gimnasiulu de Careiulu-mare, prin neobosită nisuintia a predemului ei professoru, estu-annu s'a constituitu într'una societate litteraria. Despre lucrările ei în decursulu anului expirat, însemnu, că rezultatulu în proporțiune cu marginitele poteri alle teneretului, au fostu imbucuratorie. Ședințele s'au ținutu regulatu sub presiunțiu d-lui professoru; studentii au declamatu poesii d'în autorii romani mai emininti, s'au ținutu cetiri, dissertatiuni, esplicatiuni, etc. — Deci ne simțim îndatorati a adduce multiamita d-lui professoru Ioanu Marchisiu, care n'a crutiatu ostenețiu într'u promoverea și inițierea noastră în cultur'a natională, despre ce tenerimea rom. de la acestu gimnasiu neci o idee n'avea. — Totodata — aducemu multiamita generosiloru redactori ai diurnalelor nostre nationale „Fed.“ și „Gur'a Sat.“, cari binevoira estu-annu a ne gratifică cătu cu unu esemplariu d'în pretiutele lor diuarie, rogandu-i și pre viitoriu a ne face partasi d'acesta favore. Juliu Carbu, not. sec.

(Unu doctoru în littere romane.) D. Craciunescu, este numele eminentului june, care a depussu, dillele tecute cute cu multu succesu, doctoratulu în littere înainte facultății de littere din Parisu. N'avemu onoră de a cunoșce pre D. Craciunescu, d'ér' lu-felicitam pentru subiectulu teșei sale în limb'a franceză: „Poporulu romanu judecatu după cantecele sale nationale.“ — Eța cuvintele simpatice, cu cari

anunția acestă scire „Journal des Débats“ celu mai importantu diaru francescu, și nu potemu multumi de cătu d-lui Craciunescu, pentru magulitorele cuvinte la adresa Romaniei și a romanilor, din citatulu organu: „Facultatea de littere din Parisu vediu dillele aceste pentru prim'a ora unu Romanu, cerendu'i gradulu de doctoru. Tes'a d-lui Craciunescu, sustinuta cu multu succesu, causedia celorlu ce o cetescu o surprindere placută; se miră cine-va, vedindu unu Romanu posedendu atātu de bine tote fontanele limbei nostre scriindu-o, cu acea usiurintia și deosebire, fara a se lovi niciodată de acelle două stanci, înainte caror'a cadu da ordinariu streinii: emfas'a și vulgaritatea. Acestă tesa, ce ne-face cunoscutu poporulu romanu după cantecele sale nationale și care ne-face a lu-iubi, este o carte pre cătu de placută, pre atātu și de solidă; cetindu-o cine-va affia placere și profitu. Poesi'a populară a Romanilor este incantatoriă; junele doctoru citedia din ele în trecetu, căte-va bucăți alesse, și le-analisedia cu unu gustu și mândria natională, cari dau stilulu seu unu agreementu mai multu și o savore particulară. O via simpatia pentru Franci'a recomanda acestă carte lectorilor francesi. Patriotismulu sinceru ce anima acestu opu de la unu capetu la cel-altu onora pre scriitorulu ce 'lu-posso și pre tier'a ce 'lu-inspiră. Professorii facultății au accordatu d-lui Craciunescu sufri giele lor unanimu Ei suntu cu dreptu cuventu, mandri de astu-felu de opere, unde gasescu fructulu și recompens'a lectiuniloru lor.“

Sciri mai noue.

Constanti'a, 26. Jul. Imperatessa Eugeni'a cercetă Vineri famili'a mareducelui de Baden în Mainau. Principele Lud. Napoleonu sosi eri la Arenenberg.

Paris, 26. Jul. Intr'o depesia carlista d'în Tayonne se, d'fice că s'au desbarcatu era pentru carlisti 12 tunuri noue și 200 sicrie de munitiune.

Madrid, 26. Jul. Diariulu „Imparcial“ ataca cu veementia guvernulu francesu pentru spriginirea carlistilor și accentuă, că dacă Franci'a va urmă totu asiă, Ispani'a va cercă alte aliantie favoritorie prosperarei și libertății sale. — Se affirmă, că carlistii ar fi impuscatu 73 officiali de vama, 105 astasi, pre unu colonelu și pre mai multi officiali ai guvernului republ.

Posen, 27. Jul. Choru-Episcopulu Innicevski fu arrestatu și dussu în prisore spre a-si în plini pedeps'a de reclușiune.

Versalia, 27 Jul. Commiss. de inițiativa propune a se luă în consideratiune motiunea lui Malleville relativa la dissolverea Adunarei.

Brussel'a, 27. Jul. Confer. internationale ținū adi prim'a șied, și luă conclusulu, că consultările să se țienă secrete.

Carlovetiu, 29 Jul. În șied. de adi a cogsessului, prezentandu-se commissariulu reg. anunță, că M. Sa au primitu cu placere adresa omagiială. — Apoi se ceti rescriptulu reg. prin care alegerea lui Stoicoviciu se respinge și cogsessulu este provocatu a purcede la noua alegere, eschidindu-se d'în candidare person'a respinsă. — Cu privire la reprezentatiune se amintesce, că cestiunea de dotatiune este dealegata, modalitatile pentru nou'a alegere a epiloru trebuie să se pertractadie mai înainte în Sinodu. Rescriptulu se ascultă fara observatiune. — Commissariulu invita cogsessulu a purcede fara intardăre la nou'a alegere. — După aceste membrii cogsessului ținura conferin-

ția. Asupr'a candidatulu nu se pot intiellege. Pentru Ivascoviciu se șiedia tare.

Carlovetiu, 30 Jul. Pentru adi presiune a supr'a deputatiloru, ca depuna mandatulu, Milețiciu propuse conferința gener. ca să se tréca în protocollulu ședinței electorali prote în contr'a dreptului de refusare a nancului. Toti deputatii, afara de Polu combetura motiunea. Desbaterea continuandu-se asta-di, Milețiciu se vedisilitu a retrage motiunea sa. Propuneli Casapinovicu inse d'a se expriparerea de reu pentru respingere — primită. — După acestă se ținū conferința priv. de la care Gruicianii fostu eschisi; aici se decise a votă pentru Ivascoviciu. Cu tote că nu toti deputatii considera că obligatoria de șiunea partitei, Ivascoviciu va intru totu-si majoritatea voturilor.

Carlovetiu, 31 Jul. Alegere Metropolitulu se incepu. Mai înainte votarea elect. cogsessulu luă cu 35 ture contr'a 21 în processulu verbale servatiune: că respingerea lui Stoicoviciu se primesce cu parere de reu.

Carlovetiu, 30 Jul. Membrii conferinței ținū mereu conferințe în ase a veni la resultat; neci macoasupr'a modulu de purcedere nu potura intiellege inca. Prelungind conferințele alegerea metropolitulu va face numai sambeta.

Vienn'a 30 Jul. Conferința șataria internationale ținū eri șiedin d'în urma. Închirarea solemnă se va fa la 1 Augustu.

Versalia, 30 Jul. Motiunea Malleville relativu la dissolverea Adunării nat. a fostu respinsă cu 375 ture, contr'a 332.

Brussel'a 31 Jul. Cogsessulu interverifică plenipotentiele și numi o comisiune pentru consultare previa și raportare a supra propunerii guvernulu rusescu. Comisiunea se intrușce mane.

London, 31 Jul. Una corresp. diariului „Morningpost“ enumera. officiu de vama francesu de la Baia n'a au effectuat de la 9 Maiu 1874 pana la 21 Jun. 1874. șiepte dieci două confiscatiuni de arme și muniti de alle Carlistilor; d'în partea polit și a gendarmeriei fr. inca se effectua assemene multe confiscatiuni, între ca 2000 kilogr. (4000 cant.) plumb 650,000 patrone și 650,000 capsule (De acestea numai acum se vorbesedupa ce se facira imputatiuni guvernului fr. — Red.)

Carlovetiu, 1 Aug. Resultatulu noiei alegeri este: D'între 64 deputi presenti 54 votara pentru Ivascoviciu, 7 pentru Gruiciu și 2 pentru Kenghelatiu. — 7 deput. absenti 2 mandate vacante 2 neinsinate. Commissariulu reg. autentică protocollulu și prorogă cogsessulu pana la șosire preinaltei resolutiuni, ce are se urma în restimpu de 10 dille.

Burs'a de Vienn'a, 21 Jul. 1874	
Metallice 5%	70.25
Imprumutulu nat. 5%	75.-
Sorti din 1860	109.85
Actiunile bancoi	971.-
Actiunile instit. de creditu	233.-
Obligatiuni rurale ung.	76.50
„ „ Temisiane	75.50
„ „ Transilvane	73.50
„ „ Croato-slav.	79.-
Londonu	110.75
Argintu	104.25
Galbenu	5.30
Napoleon'd'or	8.83

ALESSANDRU ROMANU
Propriet., edit. și red. respundiet.